

Věc C-830/21

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

23. prosince 2021

Předkládající soud:

Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

9. prosince 2021

Žalobkyně, žalovaná v odvolacím řízení a žalobkyně v odvolacím řízení:

Syngenta Agro GmbH

Žalovaná, odpůrkyně v odvolacím řízení a navrhovatelka v odvolacím řízení:

Agro Trade Handelsgesellschaft mbH

Hanseatisches Oberlandesgericht (Hanzovní vrchní zemský soud, Německo)

[*omissis*]

Usnesení

Ve věci

Syngenta Agro GmbH, [*omissis*] Maintal

- **žalobkyně, žalované v odvolacím řízení a žalobkyně v odvolacím řízení**

[*omissis*] proti

Agro Trade Handelsgesellschaft mbH, [*omissis*]

[*omissis*] Lauschied

- **žalované, žalobkyně v odvolacím řízení a žalované v odvolacím řízení**

[*omissis*] rozhodl Hanseatisches Oberlandesgericht (Hanzovní vrchní zemský soud) – 3. občanskoprávní senát – [*omissis*] [složení senátu] dne 9. prosince 2021 takto:

I. Řízení se přerušuje.

II. Soudnímu dvoru Evropské unie se za účelem výkladu článku 1 nařízení Komise (EU) č. [54]7/2011 ze dne 8. června 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnice Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, pokud jde o požadavky na označování přípravků na ochranu rostlin, ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. b) a f), pokládají tyto předběžné otázky:

1. Musí být článek 1 nařízení (EU) č. [54]7/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. b) vykládán v tom smyslu, že v případě paralelního dovozu přípravku na ochranu rostlin musí být při prodeji v jiném členském státě na obalu uveden název a adresa držitele povolení z členského státu původu, z něhož byl přípravek na ochranu rostlin dovezen?

2. Musí být článek 1 nařízení (EU) č. [54]7/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. f) vykládán v tom smyslu, že v případě paralelního dovozu přípravku na ochranu rostlin musí být na obalu nutně uvedeno nezměněné, původně přidělené číslo šarže, nebo je s uvedeným ustanovením slučitelné, že paralelní dovozce původní číslo šarže odstraní a na obalu uvede vlastní identifikační číslo, jestliže vede záznamy, z nichž vyplývá, kterým číslem šarže držitele povolení paralelně dováženého přípravku na ochranu rostlin odpovídají jím použita čísla šarží?

Odůvodnění:

A.

Žalobkyně je německá obchodní společnost skupiny Syngenta, která ve Spolkové republice Německo a v dalších členských státech Evropské unie vyrábí a prodává mimo jiné přípravky na ochranu rostlin. Žalovaná prodává jako obchodník v oblasti zemědělství mimo jiné přípravky na ochranu rostlin, především paralelně dovezené přípravky na ochranu rostlin. Dováží mimo jiné i přípravky na ochranu rostlin žalobkyně. Tyto přípravky prodává ve Spolkové republice Německo v neotevřených originálních kanystrech žalobkyně, přičemž originální etiketu nahrazuje vlastní nálepkou. Na této nálepce jsou uvedeny mimo jiné informace o žalované jako dovozci a distributorovi, nikoliv ale údaje o držiteli povolení přípravku na ochranu rostlin v členské zemi původu. Původní číslo šarže výrobce žalovaná nahrazuje vlastním identifikačním číslem a vede si záznamy, z nichž vyplývá, které jí přidělené identifikační číslo odpovídá kterému původnímu číslu šarže.

Žalobkyně v tom spatřuje porušení článku nařízení (EU) č. [54]7/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. b) a f). V rozsahu, v němž je to pro odvolací řízení a řízení o předběžné otázce ještě relevantní, navrhuje zakázat žalované pod pohrůžkou přijetí pořádkového opatření, aby

1. [...]

c. v obchodním styku sama nebo prostřednictvím třetích osob uváděla trh ve Spolkové republice Německo přípravek na ochranu rostlin pod označením „ABAREX PRO“, „AGRO TRIO“ nebo „REXTOP“ jako paralelní dovoz s odkazem na přípravek na ochranu rostlin, jehož povolení získala společnost Syngenta Agro GmbH, tedy aby jej poskytovala za účelem prodeje, nabízela nebo jinak dávala do prodeje, a to v originálním balení, kdy z tohoto originálního balení byla odstraněna na něm natištěná informace o jménu a adrese držitele povolení, jak je tomu u balení vyobrazených v souboru příloh K6;

nebo

d. v obchodním styku sama nebo prostřednictvím třetích osob uváděla trh ve Spolkové republice Německo přípravek na ochranu rostlin pod označením „ABAREX PRO“, „AGRO TRIO“ nebo „REXTOP“ jako paralelní dovoz s odkazem na přípravek na ochranu rostlin, jehož povolení získala společnost Syngenta Agro GmbH, tedy aby jej poskytovala za účelem prodeje, nabízela nebo jinak dávala do prodeje, a to v originálním balení, kdy z tohoto originálního balení bylo odstraněno na něm natištěné číslo šarže a nahrazeno jiným identifikačním číslem, jak je tomu u balení vyobrazených v souboru příloh K6;

[...]

Dále se žalobkyně svými návrhy pod bodem 2, 3 a 4 od žalované domáhá poskytnutí informací, určení náhrady škody a náhrady nákladů na právní služby před zahájením řízení.

Landgericht (zemský soud) vyhověl žalobnímu návrhu 1.c a následným návrhům s ním spojeným a ohledně návrhu 1.d a následným návrhům s ním spojeným žalobu zamítl.

Landgericht (zemský soud) k návrhu 1.c uvedl, že u definice pojmů ohledně požadavků přílohy I nařízení (EU) č. 547/2011 je nutno vycházet z čl. 3 bodu 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokud jde o požadavky na označování přípravků na ochranu rostlin. Podle čl. 3 bodu 24 nařízení (ES) č. 1107/2009 je „držitelem povolení“ fyzická nebo právnická osoba mající povolení přípravku na ochranu rostlin“. Podle čl. 3 bodu 10 nařízení (ES) č. 1107/2009 se rozumí „povolením přípravku na ochranu rostlin“ správní úkon, jímž příslušný orgán členského státu povoluje uvedení přípravku na ochranu rostlin na trh na svém území“. Držitelem povolení je tedy ten, kdo obdrží první povolení přípravku na ochranu rostlin v členském státě. Takto je pojem povolení používán rovněž v článku 18 nařízení (ES) č. 1107/2009. Naproti tomu čl. 52 odst. 1 nařízení (ES) č. 1107/2009 uvádí ohledně souběžného obchodu možnost „povolení k souběžnému obchodu“ pro „přípravek na ochranu rostlin povolený v jednom členském státě (dále jen „členský stát původu“)“. Z tohoto použití pojmů v nařízení (ES) č. 1107/2009 vyplývá, že jménem a adresou držitele povolení a

číslem povolení přípravku na ochranu rostlin podle přílohy I odst. 1 písm. b) k článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011 je myšleno jméno a adresa držitele povolení v členském státě původu, protože v souvislosti se souběžným obchodem je používán výraz „povolení“. Prodej paralelně dováženého přípravku na ochranu rostlin bez uvedení držitele povolení v členské zemi původu proto porušuje přílohu I odst. 1 písm. b) k článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011.

K návrhu pod bodem 1.d Landgericht (zemský soud) uvedl, že pojem „číslo šarže“ z přílohy I odst. 1 písm. f) k článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011 není definován v tomto nařízení ani v nařízení (ES) č. 1107/2009. Na rozdíl od uvedení jména a adresy držitele povolení přípravku na ochranu rostlin připouští formulace v příloze I článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011 interpretaci žalované, že by mohlo být myšleno rovněž vlastní číslo šarže paralelního dovozce. Z výkladu přílohy I bodu 1 písm. f) nařízení (EU) č. 547/2011 ve světle volného pohybu zboží vyplývá, že výměna čísel šarží je přípustná, protože by to mohlo být nezbytné například pro zamezení nebo ukončení restrikcí. Okolnost, že v projednávané věci není zjevné, že by žalobkyně prováděla restrikce, nemá vliv na výklad nařízení (EU) č. 547/2011 a nařízení (ES) č. 1107/2009.

Proti tomuto rozsudku podali účastníci řízení odvolání.

B.

Úspěch odvolání závisí na výkladu článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. b) a f). Před vydáním rozhodnutí je proto nezbytné řízení přerušit a podle čl. 267 odst. 1 písm. b) a odst. 3 SFEU předložit Soudnímu dvoru Evropské unie žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Dotčené nároky by mohly žalobkyni příslušet na základě § 8 odst. 1, § 9 první a třetí věty, odst. 1, § 3a Gesetz über unlauteren Wettbewerb (zákon o nekalé soutěži, dále jen „UWG“) ve spojení s požadavky článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. b a písm. f).

I.

Obecné podmínky pro vznik nároků vyplývajících z právních předpisů o hospodářské soutěži jsou splněny. Účastníci řízení jsou konkurenty ve smyslu § 2 odst. 1 bodu 3 UWG. Článek 1 nařízení (EU) č. 547/2011 je pravidlem chování na trhu ve smyslu § 3a UWG, jehož nedodržování může mít citelný nepříznivý vliv na hospodářskou soutěž v neprospěch konkurentů a spotřebitelů ve smyslu § 3a UWG. Předmětný produkt je navíc přípravek na ochranu rostlin ve smyslu článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011 ve spojení s čl. 2 odst. 1 nařízení (ES) č. 1107/2009.

II.

Žalovaná porušuje článek 1 nařízení (EU) č. 547/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. b) v případě, že jako paralelní dovozce měla na základě tohoto ustanovení povinnost uvést držitele povolení dováženého přípravku na ochranu

roślin z původního členského státu rovněž při prodeji ve Spolkové republice Německo (první předběžná otázka).

1. Příloha I odst. 1 nařízení (EU) č. 547/2011 stanoví, že „na obalech přípravků na ochranu rostlin musí být zřetelně a nesmazatelně uvedeny“ různé informace. Podle písmene b) mezi ně patří rovněž „jméno a adresa držitele povolení a číslo povolení přípravku na ochranu rostlin“. O povolení pro přípravek na ochranu rostlin je podle čl. 33 odst. 1 nařízení (ES) č. 1107/2009 nutno požádat „v každém členském státě, v němž má být přípravek na ochranu rostlin uveden na trh“ a týká se nejprve výlučně příslušného členského státu, v němž má být přípravek uveden na trh. Podle čl. 52 odst. 1 nařízení (ES) č. 1107/2009 je možné povolit souběžný obchod s přípravkem na ochranu rostlin povoleným v jiném členském státě, pokud členský stát, do něž se má paralelní dovoz uskutečnit, stanoví, že přípravek na ochranu rostlin má stejné složení jako přípravek, který je již na jeho území povolen (dále jen „referenční přípravek“). Tento přípravek může být podle čl. 52 odst. 5 nařízení (ES) č. 1107/2009 uváděn na trh a používán pouze v souladu s ustanoveními povolení pro referenční přípravek.

2. Žalobkyně má za to, že požadavky nařízení č. 547/2011 týkající se označování platí bez omezení rovněž pro paralelního dovozce. Podle jasného a jednoznačného znění přílohy I odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 547/2011 musí paralelní dovozce uvést na obalu držitele povolení v členské zemi původu. V tomto ohledu žalobkyně sdílí názor Landgericht (zemský soud) v rozsudku přijatém v prvním stupni.

3. Žalovaná má za to, že nařízení č. 547/2011 neobsahuje v tomto ohledu jasnou úpravu. Podle ní je nutno přihlídnout k tomu, že dovážený produkt nemá v členském státě dovozu povolení, pro tento přípravek tedy ve smyslu nařízení neexistuje držitel povolení. Přípravek se pouze opírá o referenční přípravek povolený v členském státě dovozu, jehož držitel povolení nemusí být nutně totožný s držitelem v členském státě původu. Uvedení držitele povolení v členském státě původu by u zemědělských distributorů a uživatelů vyvolávalo dojem, že pro dovážený produkt v členském státě dovozu platí rovněž ty oblasti použití a předpisy pro používání, na nichž se zakládá rozhodnutí o povolení v členském státě původu, což je v rozporu s ustanoveními čl. 52 odst. 5 nařízení (ES) č. 1107/2009. Vzhledem k tomu, že existují rozdíly mezi povolenými podmínkami v členském státě původu a dovozu, vznikalo by nebezpečí, že by se zemědělské distributoři a uživatelé dopouštěli nezákonného prodeje a použití v oblasti, která v Německu není povolena nebo není povolena s touto aplikační dávkou. Podle jejího názoru by rovněž vznikl nesprávný dojem, že držitel povolení v členském státě původu je rovněž podnik, který odpovídá za uvedení na trh v členském státě dovozu.

Podle smyslu a účelu tohoto ustanovení je pouze relevantní, kdo přípravek na ochranu rostlin v dotčeném členském státě uvedl na trh. To odpovídá rovněž pravidlům pro označování chemických látek podle čl. 17 odst. 1 nařízení (ES) č. 1272/2008 ve spojení s jeho čl. 2 bodem 26 definujícím „dodavatele“. V případě

souběžného obchodu je to výlučně souběžný distributor a nikoliv držitel povolení přípravku v členském státě původu. Nelze tedy na základě unijního práva vytýkat, pokud je v označení místo držitele povolení uvedeno výlučně jméno a adresa souběžného distributora.

Z uvedení původního držitele povolení a jeho adresy lze navíc dovodit, z jaké země je prostředek do Německa souběžně obchodován. Žalovaná má za to, že by to řadu zemědělských podniků přimělo k tomu, aby přímým nákupem prostředku v jiném členském státě prováděly vlastní dovoz bez německého označení, což by mohlo potenciálně vést k nepříznivým účinkům na zdraví lidí a zvířat a na životní prostředí, například pravděpodobným porušováním čl. 52 odst. 5 nařízení (ES) č. 1107/2009.

III

Žalovaná porušuje článek 1 nařízení (EU) č. 547/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. f) v případě, že jako paralelní dovozce měla na základě tohoto ustanovení povinnost ponechat na kanystrech beze změny původní číslo šarže. V tomto ohledu je relevantní, zda žalovaná mohla původní číslo šarže odstranit a nahradit je vlastním identifikačním číslem a záznamem, z něhož vyplývá, jaké jí přidělené identifikační číslo odpovídá původnímu číslu šarže (předběžná otázka 2).

1. Podle článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. f) mezi informace, které musí být na obale přípravku na ochranu rostlin „zřetelně a nesmazatelně“ uvedeny, patří „číslo šarže přípravku“. Ustanovení § 49 odst. 4 Gesetz zum Schutz der Kulturpflanzen (zákon na ochranu kulturních rostlin, „PflSchG“) pro souběžný obchod přípravků na ochranu rostlin stanoví: „Nepoužije-li držitel povolení pro označování podle § 47 odst. 1 číslo šarže držitele povolení souběžně dováženého přípravku na ochranu rostlin, musí vést a po dobu alespoň pěti let uchovávat záznamy, z nichž vyplývá, kterým číslům šarže držitele povolení paralelně dováženého přípravku na ochranu rostlin odpovídají jím použitá čísla šarží.“

Toto vnitrostátní ustanovení tedy předpokládá, že existují případy, kdy je paralelnímu dovozci umožněno nahradit původní číslo šarže vlastním identifikačním číslem. Vzhledem k přednostnímu použití unijního práva každopádně toto ustanovení nemůže povolovat nahrazení původního čísla šarže v případě, že by paralelní dovozce byl podle článku 1 nařízení (EU) č. 547/2011 ve spojení s jeho přílohou I odst. 1 písm. f) povinen ponechat na obale původní číslo šarže beze změny.

2. Žalobkyně má za to, že již znění přílohy I odst. 1 písm. f) nařízení (EU) č. 547/2011 hovoří pro to, že na obalu musí být ponecháno původní číslo šarže beze změny. Vyplývá to jak z výrazu „šarže“, který vychází z výroby přípravku na ochranu rostlin, tak i z výrazu „přípravek“, který musí být přiřazen držiteli

povolení. Krom toho pro to hovoří rovněž požadavek „nesmazatelného“ uvedení, který se týká rovněž čísla šarže.

Obecné povinnosti označování podle tohoto ustanovení se týkají rovněž přímo paralelního dovozce. Ustanovení § 49 odst. 4 PflSchG se v případě rozporů vedle přednostního unijního nařízení (EU) č. 547/2011 nepoužije.

Informace o držiteli povolení a číslu šarže slouží ochraně uživatelů a životního prostředí, aby v případě nouzové situace držitel povolení byl schopen chybu v aplikaci nebo chybné šarže co nejrychleji identifikovat. Pouze držitel povolení má nezbytné znalosti o produktu, aby v takových případech mohl poskytnout informace k odvrácení nebezpečí.

Toto chápání se shoduje rovněž s Guidance Document Komise týkajícím se paralelního dovozu, který byl předložen jako příloha K12 a který stanoví odlišné zásady pouze pro případ přebalování (a nikoliv zde dotčené změny etikety).

3. Žalovaná v tomto ohledu sdílí názor Landgericht (zemský soud) a má za to, že znění přílohy I odst. 1 písm. f) nařízení (EU) č. 547/2011 neobsahuje jasné a jednoznačné požadavky týkající se čísla šarže. Znění spíše ponechává otevřené, zda je číslem šarže myšleno pouze originální číslo šarže, tedy to, které přípravku původně přidělil výrobce. I v ostatním je znění otevřené, jestliže například používá výraz „přípravek“, který označuje pouze směs sestávající z účinné látky a jejích příměsí. Přesně tyto šarže takového přípravku by ovšem bylo možno identifikovat i na základě postupu žalované. V tomto ohledu ani § 49 PflSchG neporušuje unijního právo.

Ponechání čísla šarže není nezbytné ani pro případ nouze. Opatření první pomoci, která je v případě potřeby nutně přijmout, jsou uvedena již v označení umístěném žalovanou. V ostatním se lze dotázat u souběžného distributora. Dále to vyplývá z bezpečnostního listu, který distributor chemické látky poskytuje pro každý přípravek na ochranu rostlin. Navíc je nutno přihlédnout k tomu, že povinnost uvést původní číslo šarže zakládá nebezpečí uzavření trhu, protože tímto způsobem by bylo možno zjistit, v kterém členském státě byl dovážený produkt žalované prodán. Bez odstranění hrozí riziko, že tamní zákazník žalobkyně a dodavatel žalované bude vystaven odvetným opatřením ze strany koncernu Syngenta až po vyškrtnutí ze seznamu zákazníků.

IV

Podle všeho dosud neexistuje judikatura vnitrostátních soudů Spolkové republiky Německo k výkladovým otázkám dotčeným v této věci.

Pochybnosti o správném výkladu přílohy I odst. 1 písm. b) a f) nařízení (EU) č. 547/2011 vyplývají z toho, že speciální situace označování paralelně dovážených přípravků na ochranu rostlin nebyla v nařízení (EU) č. 547/2011 samostatně upravena. Zatímco znění výše uvedených ustanovení by ve smyslu výkladu provedeného žalovanou mohlo svědčit tomu, že při označování dováženého

produktu musí být uveden jak držitel povolení v členské zemi původu, tak i původní čísla šarží, smysl a účel ustanovení by s ohledem na situaci souběžného obchodu mohl připouštět i širší chápání ve smyslu výkladu, který zastává žalovaná. S ohledem na výše uvedené je nutno předložit Soudnímu dvoru Evropské unie na základě čl. 267 prvního pododstavce písm. b) a třetího pododstavce SFEU žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

[omissis] [jména soudců, kteří se podíleli na rozhodnutí]

PRACOVNÍ DOKUMENT